

Aan:

Autoriteit Persoonsgegevens
Postbus 93374
2509 AJ Den Haag

Bits of Freedom
Prinseneiland 97hs
1013 LN Amsterdam

Lotte Houwing
+31 6 8320 7546
lotte@bitsoffreedom.nl

www.bitsoffreedom.nl
IBAN: NL73 TRIO 0391 1073 80
KVK: 34 12 12 86, Amsterdam

Geachte,

Graag meld ik bij u een tip over het onrechtmatig verwerken van de gegevens van Nederlandse burgers, waaronder die van mijzelf door Clearview AI. Dit bedrijf verwerkt op onrechtmatige wijze biometrische, en daarmee strikt beschermde, gegevens van burgers.

Door middel van scraping verzamelt dit bedrijf als een grote stofzuiger enorme hoeveelheden gezichten van burgers die op het internet staan. 30 miljard stuks onderhand al, volgens de CEO van het bedrijf.¹ Deze verwerking vindt plaats zonder dat de mensen om wiens gezichten het gaat daar toestemming voor hebben gegeven. Clearview AI heeft hier ook geen andere grondslag voor. Daarmee kunnen we met recht spreken van een massale onrechtmatige databank.

Uit de beantwoording van een door mij bij Clearview AI ingediend inzageverzoek blijkt dat het ook de gegevens van Nederlandse burgers betreft. Ik vroeg hier welke gegevens het bedrijf over mij, een Nederlandse burger, had verzameld, om te ontdekken of ik in de databank voorkwam. Uit de beantwoording van mijn verzoek bleek dat inderdaad het geval. Bijgesloten bij deze tip vindt u de beantwoording van mijn inzageverzoek door Clearview AI.

Mijn zorgen en de privacy-schending die voortkomt uit deze onrechtmatige gegevensverwerking houden daar niet op. Uit een artikel gepubliceerd door BuzzFeed blijkt dat er maar liefst 26 landen buiten de Verenigde Staten voorkomen op de klantenlijst van Clearview AI. Waaronder Nederland.² Al snel ontstond het vermoeden dat de Nederlandse politie gebruik zou hebben gemaakt van de diensten van Clearview AI. Bits of Freedom deed daar navraag, maar kreeg hierop geen duidelijk uitsluitel.

Dit vermoeden werd bevestigd in een tweede artikel van BuzzFeed. Daaruit bleek dat de Nederlandse politie tussen de 51 en de 100 zoekslagen gemaakt zou hebben in het

1 <https://www.engadget.com/clearview-ceo-claims-companys-database-of-scraped-images-is-now-30-billion-strong-174921576>.
2 <https://www.buzzfeednews.com/article/ryanmac/clearview-ai-fbi-ice-global-law-enforcement>

programma.³ Ook na verwijzing naar deze cijfers kwam geen expliciete falsificering van dit vermoeden. Zoals ook blijkt uit dit Twitterdraadje.⁴

Kamerleden Van Ginneken en Bouchallikh stelden Kamervragen aan de Minister van Rechtsbescherming over het gebruik van gezichtsherkenning in Nederland, waaronder het afnemen van de diensten van Clearview AI. In zijn beantwoording ontkende de minister het gebruik van de dienst en schreef “Biometrische surveillance, in de zin van real time gezichtsherkenning, wordt op dit moment in Nederland niet gedaan.”⁵

Al snel bleek dat antwoord te stellig. De Minister van Justitie en Veiligheid corrigeerde dit snel in een nadere beantwoording. De zin werd herformuleert naar “Voor het gebruik van biometrische surveillance in de publieke ruimte door de politie, in de zin van real time gezichtsherkenning, wordt **op dit moment** in de politieorganisatie **geen toestemming gegeven.**” De nadere beantwoording laat expliciet de mogelijkheid bestaan dat er door individuele agenten geëxperimenteerd wordt met (real time) gezichtsherkenning, zoals dat kan met Clearview AI.⁶

Het is van groot maatschappelijk belang dat er onderzoek wordt gedaan naar de politie als gebruiker van gezichtsherkenningstechnologie en -diensten en andersoortige privaate samengestelde databanken. De maatschappij is gebaat bij beantwoording van de vraag of de politie, ook als dit individuele agenten betreft, gebruik heeft gemaakt van deze technologie. En ook bij meer inzicht in hoe de politie in het algemeen experimenteert met nieuwe technologie die van waarde kan zijn voor de opsporing maar ook grote impact kan hebben op de privacy van burgers.

Uit het recent gepubliceerde inzetkader gezichtsherkenning van de politie blijkt dat de organisatie zich bewust is van het ontbreken van een grondslag voor het inzetten van dergelijke technologie. Maar ook dat dit voor haar op zichzelf geen reden is om de technologie niet in te zetten.⁷ Om verdere schade die voortkomt uit de inzet van deze ingrijpende technologie te voorkomen is het van groot belang dat er een principiële uitspraak wordt gedaan waarin het gebruik van gezichtsherkenningstechnologie van de hand gewezen wordt.

Ook het gebruik van private databanken is breder dan enkel Clearview AI. En ook daar zal een brede, principiële uitspraak van de toezichthouder van grote waarde kunnen zijn voor de bescherming van burgers wiens gegevens in de databanken voorkomen. Niet voor niets stelden Europarlementariërs twee belangrijke verboden voor. Een verbod op het gebruik van private biometrische databanken door de politie en een verbod op het aanleggen van dergelijke databanken door het ongericht verzamelen van gegevens.⁸

Tot slot is het belangrijk om het onderzoek en de uitspraak breder te trekken naar partijen die diensten verlenen, en daarmee geld verdienen, aan de onrechtmatige praktijken van Clearview AI. Des te meer nu we zien dat er problemen zijn met het daadwerkelijk effectueren van de uitspraken van andere Europese toezichthouders biedt dit een perspectief. Immers,

---

3 <https://www.buzzfeednews.com/article/ryanmac/clearview-ai-international-search-table>

4 <https://twitter.com/politie/status/1431241072836022281?lang=en>

5 <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z14612&did=2021D35707>

6 <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z14612&did=2021D38311>

7 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/02/24/tk-bijlage-inzetkader-gezichtsherkenningstechnologie-pol>

8 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0232_EN.pdf

wanneer deze dienstverleners zich in Europa bevinden is het wel mogelijk om het leveren van bijdragen aan deze praktijken effectief een halt toe te roepen.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd om te starten met een onderzoek en te komen tot een uitspraak die recht doet aan het belang van effectieve bescherming van de gegevens van burgers in Europa. Mochten we daar nog een verdere bijdrage aan kunnen leveren in de vorm van een toelichting, dan zijn we graag bereid daarin te voorzien.

Met hartelijke groet,

Lotte Houwing